

Lohi - tärkeä yhteinen luonnonvara

Kalastuksen määrä romahtanut

Lohenkalastuksen volyymi ja tehokkuus ovat romahtaneet kalastusalueillamme rajoitusten seurauksena, mikä näkyy lohen kokonaissaaliin dramaattisena laskuna. Tämä ei kuitenkaan kerro suoraan lohikannan tilasta, joka on tilastojenkin valossa pysytellyt varsin vakaana ja vapaiden jokiemme poikastuotanto jatkaa kasvuaan. Vuosittaiset ja alueelliset vaihtelut ovat tyyppillisiä vaelluskalojen biologiassa.

Kun tarkastellaan pitkän aikavälin avomerisaaliita, jotka ovat pääosin syönnöksellä olevaa istutettua ja luonnonlohta, on yksikkösaalis viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana ollut sama kuin 2000- luvulla (0,6 kpl / verkko / pyyntivuorokausi). Rannikon rysien kohdalla on Selkämerellä tapahtunut pientä laskua (6,5 – 5,7) ja Perämerellä nousua (7 – 8). Samoilla aikajaksoilla lohien keskipainot ovat joko nousseet tai pysyneet samana. (MMM 2007)

Lohisaaliin määrällinen pudotus johtuu siis kalastuksen, ei kalakannan vähenemisestä. Avomerikalastus taantui 90-luvulla ja viime vuosina Suomi ei ole saanut kalastettua edes pienennettyä kiintiötään, mikä on EU-alueella poikkeuksellista. Kalastamatta jäänyt kiintiöosuus on pois kalastajien liikevaihdosta ja myös kalan jalostusyrityksiltä.

Lohi on arvostettu elintarvike

Huolimatta päätoimisten kalastajien määrällisestä vähenemisestä, on lohen merkitys pysynyt edelleen tärkeänä, paikoin ammattikalastuksen elinehtona. Kotimaisesta lohesta on tullut gourmet-tuote, jonka hinta lähimarkkinoilla on monikertainen laskennalliseen keskihintaan verrattuna.

Vertailu tukkukaupassa myytävän lohen ja paikallisen tuotteen välillä kertoo myös tilanteesta, että kuluttaja osaa vaatia laadukasta kalaa ja nyt hylkeenkestävien pyydysten myötä on myös kalastajille syntynyt pyyntitekninen mahdollisuus vastata kysyntään. Myyntiin sesonkeinakin tulevat lohimäärät ovat murto-osa tuonnista ja huipputuotteen hintaan ei ole jatkossakaan odotettavissa laskupaineita, päinvastoin.

Rannikkokalastuksessa saadulla lohella on siis hyvät markkinat ja perinteinen arvostus on palannut, josta hinnannousukin kertoo. Kalastajan kannalta hyvän myyntihinnan lisäksi lohi luo pohjan koko monilajipyynnin kehittämiseksi. Ilman lohisaaliita ja sen tuomaa ratkaisevaa osaa liikevaihdosta, ei voida Pohjanlahdella päätoimisesti kalastaa, ja suosittujen kauppakalalajien kuten siian, kuhan ja ahvenen saatavuus romahtaa.

Rannikkokalastus ei ole uhka luonnonlohelle

Ajoverkkokalastuksen nyt loppuessa, jää 2000-luvun keskiarvoon verrattuna noin 200 000 kappaletta lohta kalastamatta koko Itämerellä (ilman Suomenlahtea). Suomen avomerisaalis on vaihdellut 2000-luvulla 17 500 ja 68 000 kappaleen välillä (vuonna 2007 noin 30 000). Suurin osa tästä jää kalastamatta 1.1.2008 alkaen kun täydellinen ajoverkkokalastuskielto astuu voimaan.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että nykyteholla kalastettaessa, voimme hyödyntää vain noin neljänneksen kiintiöstämme, joka on jo varovaisuusperiaatteen mukaan niin alhainen, ettei sen kalastaminen uhkaa lohikantojamme. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos toteaa, että ”*avomeripyynti vähenee vuodesta 2008 alkaen ja sen seurauksena rannikolle vaeltavien lohien määrä lisääntyy. Arvio on + 20 % vuonna 2008, sen jälkeen enemmän*” (Petri Suuronen 2007)

Rannikkokalastus ei siis uhkaa lohikantojamme. Merikalastus kohdistuu sekakantoihin, ja vain osa saaliista on luonnonkantaa. Tästäkin vain vähäisiä määriä on lohen suojelun kannalta

arvokkaimpia yksilöitä eli kookkaita naaraita, joita kalastetaan kuitenkin tehokkaasti pohjoisen joissa vapaa-ajan kalastajien toimesta.

Lohi on yhteinen luonnonvara

Lohi on rannikollamme elinkeinokalastusta, yritystoimintaa ja kulttuuria ylläpitävä luonnonvara. Päätoiminen ammattikalastaja, joka on rakentanut pyyntistrategiansa lohen ja suomukalojen lisääntyvän kysynnän ohjaamana, on kehittyvä yksikkö myös kalakaupan, jalostuksen kuin pyydysvalmistuksenkin kohdalla. Kertautuva liikevaihto on tärkeä osa pienten rannikkotaajamien elinkeinorakennetta.

Vaikka ammattikalastajia on entistä vähemmän, ei heidän merkityksensä rannikon elinvoiman säilymisen kannalta ole vähentynyt, päinvastoin. Lisääntyvä kiinnostus veneilyyn ja vapaa-ajan asumiseen on tehnyt elinvoimaisista kalastusyksiköistä suosittuja kohteita, ei pelkästään tuoreen kalan hankinnan ansiosta, vaan ne koetaan myös mallina sukupolvelta toiselle siirtyvänä perinteisenä ammattina, jonka harjoittajat osaavat toimia luonnon ehdoilla.

Jokainen lohesta kiinnostunut ei välttämättä halua itse kalastaa, vaan tutustuminen kalastuskulttuuriin luo yhä kasvavat mahdollisuudet matkailun kehittämiseksi. Jotta perusta kiinnostavuuden säilymiselle olisi, on ytimenä oltava kannattava kalastusyksikkö ja lupa kalastaa myös lohta. Tällaisia matkailuun panostavia keskittymiä on mm. Luvialla ja Merikarvialla ja jo nyt työllistävä vaikutus on kymmeniä henkilötyövuosia. Selkämeren lupaavien kokemusten lisäksi mallia on kokeiltu menestyksellä myös Simossa.

Rannikkokalastuksen tulevaisuus

Rannikkokalastuksen aallonpohja on niin rakenteellisten ongelmien kuin yrittäjien määränkin suhteen viime vuosien yhteistyön ja rakenneohjelman tarjoamien rahoitusmahdollisuuksien avulla ohitettu. Tasaisesti kasvava kotimaisen kalan kysyntä ja laatutietoisuus tulevat edelleen parantamaan päätoimisen ammattikalastajien mahdollisuuksia jatkaa elinkeinoaan.

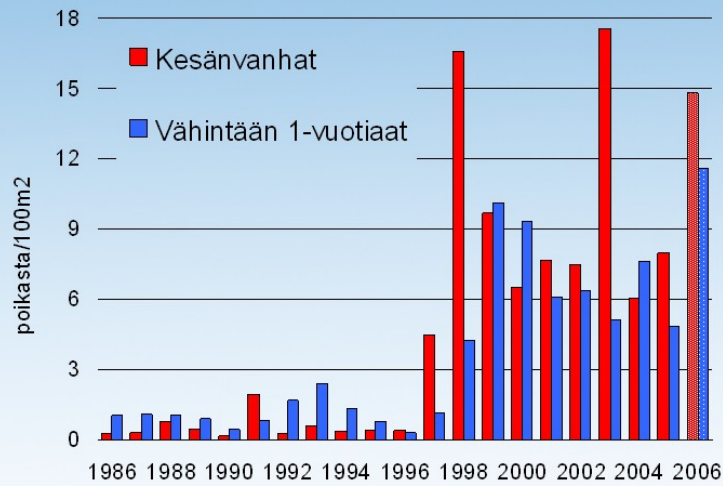
Yhteiskunta on tehnyt päätöksiä rajoittaa lohenkalastusta perustuen tutkimuksiin, kanta-arvioihin ja niistä johdettuihin asiantuntijalausuntoihin. Viime vuosien kalastustehon radikaali väheneminen on mahdollistanut rajoitusten uudelleen arvioinnin, jonka pohjana tulee jatkossa olla lohen tasapuolinen kalastusoikeus. Samaan aikaan on rannikolla syntynyt jälleen usko kalastusammatin mahdollisuuksiin, jota ei ole mielekästä tuhota tekemällä lyhytnäköisiä poliittisia ratkaisuja uuden asetuksen valmistelussa.

Lohen rannikkokalastuksen ydinteesit:

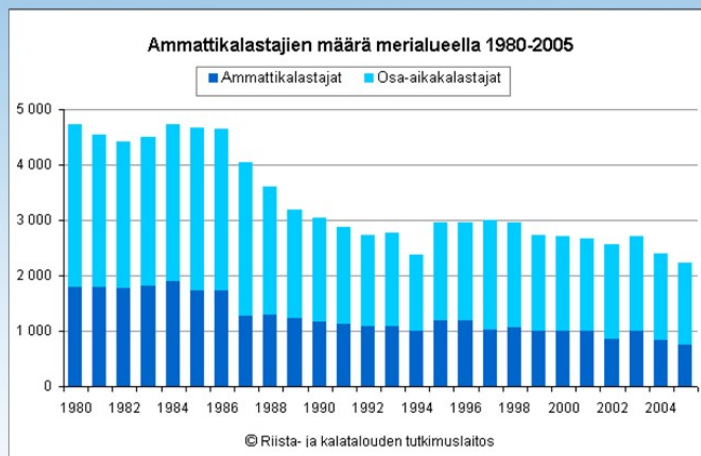
- lohi yhteinen luonnonvara, jota rannikon elintarvikekalastus ei uhkaa
- lohi muodostaa ratkaisevan osan rannikkokalastajan toimeentulosta
- Selkämeren lohidatahankkeessa todettiin, että ennen 16.6 kalastetun lohen osuus kolmen vuoden keskiarvona oli 73 %
- lohen avomerikalastus loppuu käytännössä vuonna 2008 ja nykyteholla vain neljännes sallitusta kiintiöstä voidaan hyödyntää
- ammattikalastajien oikeus kalastaa lohta osana rannikkoalueilla tapahtuvaa kalastusta on hallitusohjelman mukaisesti turvattava
- ajoverkkokalastuskiellon astuttua voimaan 31.12.2007 voidaan rannikon valikoivien rysien käyttörajoitukset poistaa kokonaan
- aikasäätelyn sijaan voidaan tarvittaessa kalastusta ohjata määrittelemällä kalastuksessa käytettävien pyydysten lukumäärää
- lohen ammattimainen kalastus tulee antaa yksinomaan pääammattikalastajien oikeudeksi (ammattikalastajaryhmä 1.)

Lisätiedot: toimitusjohtaja Kim Jordas, SAKL, 0400-720 690

Lohen jokipoikasten määrät Tornionjoessa

Ammattikalastajat 1980-2005

Valikoivan lohenkalastuksen vaikutus

- Vuosien 2005 ja 2006 saaliit ovat luonnonlohikantojen suojelun kannalta marginaalisia
- Vuonna 2005 koko Itämeren lohisaalis väheni yli 100.000 lohella (vrt. 2 337 loheen val. pyynnissä) ja vuonna 2006 n. 80.000 lohella
- Kalastus täyttää kestävä kalastuksen tunnuksen
- Ammattikalastajille valikoiva lohenkalastus on tarjonnut mahdollisuuden kehittää pyyntiä osana rannikkokalastusta. Lohi tärkeä saalisosa.
- Valikoiva pyynti ja uudet hylkeenkestävät rysät ovat tuoneet uskoa tulevaisuuteen, jota vahvistettava edelleen

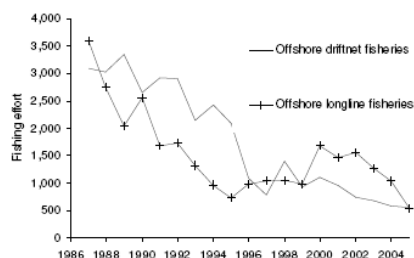
12

Petri Suuronen ja Erkki Ikonen: Missä on Itämeren lohi? (RKTL 2007)

Pyyntiponnistus pienentynyt

Pyyntiponnistus avomeripyynnissä
(koko Itämeren lohipyynnissä)

Pyyntiponnistus rannikkopyynnissä

